TISKOVÁ ZPRÁVA

Letošní výpadek financování přinesl velké problémy 83 % probačních programů. AOOV volá po stabilním a systémovém financování pro další období

Probační programy neziskových organizací se letos podařilo udržet zejména díky rezervám a jednorázové pomoci krajů, měst a obcí. Podle poskytovatelů programů toto již příští rok nebude možné opakovat. Bez stabilního financování může značná část programů v příštím roce skončit a stát tak přijde o účinný nástroj prevence a snižování recidivy.

Praha, 27. srpna 2026: Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV) provedla unikátní **průzkum mezi poskytovateli probačních programů z řad neziskových organizací v České republice**, aby zmapovala konkrétní dopady letošního výpadku financování ze strany Ministerstva spravedlnosti. Výsledky ukazují, že přestože se poskytovatelům ve většině případů podařilo programy v roce 2026 udržet, často tak učinili za cenu využití vlastních rezerv, omezení výdajů nebo kapacity.

Průzkum byl rozeslán poskytovatelům 15 probačních programů, které v roce 2025 získaly podporu MSp. Odpovědělo 9 organizací, které poskytují celkem 12 probačních programů. Výsledky tak mají vysokou vypovídající hodnotu a přinášejí aktuální pohled přímo od organizací, které probační programy poskytují a pracují s jejich klienty.

Z průzkumu vyplynulo, že 83 % probačních programů se v důsledku výpadku financování dostalo do velkých až existenčních problémů. Podíl dotace se také v čase snižuje, až k jedné třetině. AOOV proto považuje za důležité, aby vláda vyčlenila na probační programy Ministerstva spravedlnosti **zhruba 7,5 milionů korun ročně, což by pokrylo cca 50 % nákladů programů** - financování by tak bylo do budoucna stabilnější a předvídatelnější.

Programy se letos podařilo udržet. Vypomohly především kraje a municipality

Probační programy jsou nástrojem, který umožňuje pracovat s lidmi odsouzenými za trestnou činnost a zaměřit se na příčiny jejich jednání – například násilí, závislosti, zadlužení nebo nedostatek sociálních dovedností. Pomáhají jim měnit své chování a snižovat riziko, že se znovu dostanou do konfliktu se zákonem.

Důležitou roli mají také u mladistvých, kde může včasná odborná práce pomoci zabránit dalšímu prohlubování problémů a vstupu do systému trestní nebo náhradní výchovy.

Přesto byly pro rok 2026 probační programy pro dospělé z rozpočtu Ministerstva spravedlnosti z důvodu škrtů ve státním rozpočtu zcela vyřazeny. Výzva pro programy určené mladistvým byla vyhlášena se zpožděním. Zatímco v roce 2019 činila dotace ministerstva 4,4 mil. Kč, v roce 2025 to bylo pouze 3,1 mil. Kč a pro rok 2026 dokonce jen 800 tis. Kč.

Výsledky průzkumu ukazují, že:

- **83 % programů** označilo situaci za velký, zásadní nebo existenční problém,
- **25 % programů** muselo omezit nebo pozastavit některé své služby a programy

„Poskytovatelé probačních programů letošní finanční výpadek ustáli díky vyčerpání vlastních rezerv a vyjímečné pomoci ze strany krajů, měst a obcí, ale i firem, které se zapojily do řešení krizové situace. Výpadek financování dopadl negativně na zaměstnance i kapacity programů. Taková situace se už nesmí opakovat. “ říká **Zuzana Tinglová, výkonná ředitelka AOOV.**

Organizace, aby programy udržely, musely hledat další zdroje. **58 %** uvedlo využití vlastních rezerv nebo u větších organizací vypomohly jejich centrály. Obce byly zdrojem financování u **50 % respondentů**, městské části u **17 %** a kraje u **42 %**. Pomohly také individuální a firemní dary, nadační příspěvky, evropské zdroje nebo další ministerstva.

7 z 11 respondentů uvedlo, že k pokrytí výpadku využilo více než jeden náhradní zdroj.

Nové zdroje zachránily programy v krizové situaci, podpořily ale také další roztříštěnost financování programů. Dotace MSp už v roce 2025 představovala průměrně pouhých 35 %. Pro financování programů používají poskytovatelé i více než 6 různých zdrojů, což přináší vysokou administrativní zátěž a nejistotu pro provoz programů, které jsou vždy pouze na rok programu.

Z průzkumu vyšlo, že průměrné náklady za program na klienta se v roce 2025 pohybovaly ve výši 33,2 tis. Kč. Celkové náklady při 453 klientech dosahovaly přibližně 15 mil. Kč. Asociace doporučuje, aby Ministerstvo financí podpořilo Ministerstvo spravedlnosti a zajistilo financování programů alespoň z 50 % tj. 7,5 mil. Kč, tak aby se zvýšila stabilita programů.

Výpadek se promítl i přímo do života klientů

Přestože většina organizací programy zachovala a s vypětím většinově zajistila i potřebné kapacity, **4 organizace** uvedly, že je v roce 2026 musely omezit. Nejčastěji šlo o snížení počtu klientů. Jedna organizace uvedla, že program letos vůbec neposkytuje.

Konkrétní dopady zahrnovaly:

- odmítnutí **4 nových klientů** u jedné organizace,
- odmítnutí **15 nových klientů** u jiné organizace,
- zavedení **pořadníku** kvůli omezené kapacitě,
- **15 klientů a klientek muselo program předčasně ukončit**.

U uvedených případů se organizacím nepodařilo pro klienty zajistit náhradní řešení.

Omezení se týkala programů pro dospělé, programy pro mladistvé v době průzkumu stále ještě čekaly na výsledky dotačního řízení. Dopady se týkaly také lidí, kteří program absolvují v souvislosti s rozhodnutím soudu, například u podmíněného odsouzení nebo podmíněného propuštění.

Nejistota ohrožuje i týmy odborníků

Výpadek financování se netýká pouze klientů a kapacity programů. **6 z 9 organizací uvedlo, že během roku 2026 může v důsledku výpadku financování dojít ke snížení pracovních úvazků.** Celkem se snížení úvazku dotklo nebo může dotknout **9 expertů** zajišťujících probační programy.

Respondenti upozorňují také na obtížnější nábor a udržení odborných pracovníků či dopad na jejich psychiku. Nejistota podle jejich zkušeností snižuje ochotu odborníků nastupovat do programů, jejichž další financování není jisté, jak ukazuje jeden z komentářů z dotazníku: „Nejistota s financováním a s potenciálním ukončením programu měla vliv na psychiku lektorů. Celý lektorský tým (o počtu 2 lektorů) byl na vážkách s ukončením činnosti. Po zajištění náhradního financování 1 lektorka (polovina lektorského týmu) přesto ukončila činnost s důvodem, že nevěří, že se podaří financování ze strany MSp stabilizovat. Byli jsme nuceni shánět nového lektora s myšlenkou, že nabíráme dalšího pracovníka do nejistoty, protože náhradní financování, které se v roce 2026 podařilo, nebude již příští rok možné. Zároveň druhá lektorka z původního týmu je rozhodnuta odejít, pokud se financování nepodaří stabilizovat.“

Příští rok už nemusí být možné programy zachránit

AOOV se proto v průzkumu ptala také na to, co by pro organizace znamenal další výpadek nebo snížení dotace v roce 2027. 58 % programů uvedlo, že by jim to způsobilo velké, zásadní až existenční problémy. 5 programů z 12 by v roce 2027 muselo skončit, dalších 5 by omezilo počty klientů. Pro jednu organizaci by další omezení nejspíš představovalo úplné ukončení činnosti.

„Letos poskytovatelé udělali maximum pro to, aby programy podrželi. Pokud ale nebude financování stabilní i v příštím roce, nebude už možné spoléhat na další rezervy a jednorázová řešení. **Část programů bude muset být omezena nebo ukončena.** To by znamenalo méně dostupné odborné pomoci pro lidi, kteří dostali šanci řešit příčiny své trestné činnosti mimo vězení,“ dodává Tinglová.

Jeden z poskytovatelů v průzkumu uvedl: „Pokud nebude do konce roku 2026 známo financování na rok 2027, tak se bude program zcela jistě ukončovat a pravděpodobně bez možnosti obnovení.“

O AOOV

V českých věznicích si odpykává trest přes 19 000 lidí. Patříme k zemím s nejvyšším počtem v Evropské Unii. Index uvěznění se nedaří snižovat, i když kriminalita klesá. Více než 60 % propuštěných se do vězení vrací. Jednou z příčin je absence funkčního systému kontinuální práce s odsouzenými před výstupem z vězení a po propuštění. Právě tuto problematiku řeší Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV), která sdružuje organizace, odborníky a propojuje různé aktéry v oblasti vězeňství a trestní justice. Cílem AOOV je společně prosazovat progresivní změny v oblasti integrace trestaných osob do společnosti a spoluvytvářet systém, který zohledňuje zájmy a potřeby trestaných osob, obětí i celé společnosti. Bližší informace o AOOV jsou uveřejněny na stránkách www.aoov.cz.

Pro více informací prosím kontaktujte: Barbora Kiliesová, kiliesova@aoov.cz, 605 25 85 95